

INFORMATIEBROCHURE

Katholiek Hoger Instituut voor Opvoedkunde
Dr. F. De Hovre vzw

Infosessie voor
nieuwe cursisten
op woensdag
**23 augustus
2023**
om 15 uur
in het leslokaal
te Oostakker.

2023-2024

www.dhosgent.be

Ondernemingsnummer 472217675
Erkend door het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming – instellingsnummer 941

INHOUD

Woord vooraf	3
Doelstelling	4
Docenten	5
Overzicht van de volledige cyclus	7
Module 1: Samen school maken	
➤ Historische pedagogiek	11
➤ Filosofie	12
➤ De eigentijdse kleuterschool	13
➤ Ouders als partners	14
➤ Leerkrachten en leerlingen als partners	16
➤ Leersteuncentra Oost-Vlaanderen	17
➤ Inclusie: een praktijkvoorbeeld	18
➤ Schoolbeleid & Schoolwetgeving	19
➤ Schoolmanagement: groepsdynamica	20
Module 2: Omgaan met diversiteit	
➤ Filosofie	22
➤ Historische pedagogiek	23
➤ Krachtige leeromgeving	24
➤ Ontwikkeling in verscheidenheid	26
➤ Frans als tweede taal	27
➤ Schoolwetgeving / Schoolbeleid	28
➤ Schoolwetgeving/ Aansprakelijkheid	29
➤ Schoolmanagement: Datawijzer	30
Praktische informatie	
➤ Start van het academiejaar en infosessie	31
➤ Lesplaats	31
➤ Inschrijvingsgeld	31
➤ Evaluatie	31
➤ Opleidingscheques	31
➤ Lessenroosters	32
➤ Raad van Bestuur	34
➤ Inschrijvingen	34
➤ Liggingsplan	35

Woord vooraf

Het Katholiek Hoger Instituut voor Opvoedkunde Dr. Frans De Hovre (KHIVO) biedt al gedurende meer dan 90 jaar een belangrijke specifieke vervolmaking voor leraren uit het basisonderwijs. Voor sommigen is het een aanzet tot verdere stappen in hun beroepsloopbaan als beleidsondersteuner, directeur, nascholer, pedagogisch begeleider of onderwijsinspecteur. Voor anderen is het een unieke kans tot vorming en verdieping als leraar. Met de DHOS-opleiding beoogt het KHIVO bij de cursisten hun beroepscompetenties in de basisschool te optimaliseren en hun persoonlijke talenten te ontwikkelen.

Het vormingsaanbod van de integrale driejarige opleiding is uitgewerkt in zes halfjaarlijkse modules rondom specifieke thema's. Elke module bestaat uit leergebiedgerichte cursussen, fundamenteel vormende vakken en leerinhouden die te maken hebben met het beleid van een basisschool. Het module-thema geeft richting aan zijn inhoud: de vakinhoud van de diverse vakken wordt geselecteerd met het oog op het centrale thema.

Elke module besluit met een persoonlijk geïntegreerde evaluatie (PGE). Dit betekent dat de cursist in een werkstuk zijn/haar leerwinst verheldert, beschrijft hoe leerinhouden in de praktijk toegepast werden en op welke domeinen de professionele expertise hierbij toegenomen is. Deze vorm van evalueren wordt kort toegelicht op pagina 32.

Het academiejaar 2023-2024 omvat de modules 'Samen school maken' en 'Omgaan met verscheidenheid'. Op dinsdagavond 16 april 2024 is er een Open Lezing, waarop we naast de cursisten ook oud-cursisten en externen van harte uitnodigen.

Op deze open lezing in de module school 'Omgaan met verscheidenheid' verwelkomen we
CTO / K.U.Leuven Ellen Vanantwerpen
"Taalkrchtig onderwijs aan anderstalige nieuwkomers".

Organisatorisch:

- De cursussen worden gegeven op zaterdagvoormiddagen van 8.45 uur tot 12.20 uur.
- Je kan in elke module starten en men kan voor elk vak afzonderlijk inschrijven.
- Per module verzamelt de cursist 15 studiepunten. Na 60 studiepunten geeft dit recht op het Getuigschrift Hogere Opvoedkundige Studiën. Na 90 studiepunten verwerft de cursist het Diploma Hogere Opvoedkundige Studiën. Het verzamelen van 60 of 90 studiepunten moet in maximaal zes jaar gebeuren.
- Het academiejaar 2023-2024 start op zaterdag 2 september 2023 en eindigt op zaterdag 18 mei 2024.
- **Op zaterdag 23 maart is er de eerste colloquiumdag van HIVO-Vlaanderen.** Programma in ontwerp. In dit colloquium in Leuven treffen alle cursisten en docenten van de Vlaamse HIVO's elkaar.

Tenslotte verwijzen we graag naar onze website www.dhosgent.be waar je alle informatie over de opleiding kan vinden.

Met vriendelijke groeten

Eric Van Laere
voorzitter

Danny De Smet
vice-voorzitter

Hein Van Renterghem
rector

Doelstelling

Het Katholiek Hoger Instituut Voor Opvoedkunde Dr. F. De Hovre (KHIVO) organiseert voor leerkrachten uit het lager- en kleuteronderwijs, maar ook uit andere onderwijsniveaus een door het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming erkende opleiding. In cursussen die op leergebieden uit het basisonderwijs gericht zijn, komt de didactiek sterk aan bod. Evenzeer wordt een fundamentele vorming beoogd door lessen in onder andere psychologie, historische pedagogiek en filosofie. Tenslotte is er ook sterke aandacht voor vorming in verband met het beleid van een basisschool.

Pijler 1: **VISIE en VORMING**

Inzicht onderwijs en opvoeding en wat daarin leeft en evolueert: Je krijgt zicht op de fundamentele van historische pedagogiek en filosofie zodat je een visie vormt op wat er leeft in onderwijs en opvoeding, hoe dit groeit en evolueert.

Pijler 2: **Professionele vervolmaking: MEESTERSCHAP**

Een handreiking om vernieuwing in te voeren in de klas en in de basisschool: Je kunt hedendaagse pedagogisch verantwoorde antwoorden geven in de eigen onderwijsomgeving en die ook verantwoorden. Je kan ook collega's meenemen in vernieuwingen en op die manier bijkomende dynamiek in de school brengen.

Pijler 3: **LEIDERSCHAP en BELEID**

Inzicht in het beleid van een basisschool: Je leert nadenken over het nemen van pedagogische (mede)verantwoordelijkheid binnen je school en/of de scholengemeenschap en je ontwikkelt een visie op beleid voeren.

De meerwaarde voor jezelf:

- Vorming en verdieping als leerkracht.
- Een degelijke voorbereiding voor wie een andere verantwoordelijke onderwijsfunctie ambieert: adviseur, inspecteur, nascholer, beleidsondersteuner, (intern) pedagogisch begeleider, zorgcoördinator, ICT-coördinator, mentor,...
- Een aanbeveling om directeur te worden.
- Meer welbevinden en een grotere betrokkenheid als lid van het schoolteam.

Weddesupplement: Wie in een wervingsambt fungeert (leraar KO, LO of SO, ICT-coördinator, zorgcoördinator,...), verwerft met het Getuigschrift een maandelijkse vergoeding van € 40,58 en € 54,10 met het Diploma. Wie evenwel in een bevorderingsambt start (directeur, inspecteur, adviseur), krijgt geen weddesupplement.

De docenten

De docenten zijn beroepsactief in het vakgebied waarover ze les geven: pedagogische begeleiders, onderwijsinspecteurs, pedagogen, filosofen, CLB-medewerkers,... Ze staan borg voor een actuele kijk op de behandelde leerstof.

- **Karl Baert**, master in de pedagogische wetenschappen en master in het Onderwijsmanagement. Hij was nascholer en projectmedewerker VLOR. Hij is al 20 jaar onderwijsinspecteur van de Vlaamse overheid. Karl Baert publiceerde als (mede)auteur diverse werken over leer- ontwikkelings- en gedragsstoornissen bij kinderen en jongeren:
 - Superleerkrachten gevraagd. De onderwijskundige aanpak van werkhoudingsproblemen (Acco- Leuven)
 - *EHBO bij kinderen en jongeren . (Die Keure – Brugge). Dit boek kreeg de goedkeuring van de professoren die het vak EHBO geven aan de artsenopleiding van de Vlaamse universiteiten*
 - ADHD, Op één spoor? (3de herziene druk, Garant, 2008)
 - Waar is de grens? Omgaan met gedragsproblemen bij kinderen (Lannoo, 2009)
 - Mijn kind heeft NLD (volledig herziene druk, Lannoo, 2012)
 - 'Ik hoor er ook bij', (samen met Prof. Dr. A. Desoete, UGent) (3de druk 2018)
 - Hoe omgaan met ontwikkelings- en gedragsstoornissen bij kinderen en jongeren? (Die Keure, 2012)
 - Handwoordenboek Basisonderwijs. (2018, Gompel&Svacina)
 - Regelgeving van het Basisonderwijs in Vlaanderen. (samen met Van Slycken, L. 2019, Gompel&Svacina).
 - 625 onderwijsbegrippen. Het onderwijsvademeccum voor de basisschool. (Die Keure – Brugge)
 - Dagboeken voor de directeur, zorgcoördinator en administratieve hulp (Van In)

- **Ward De Boe** is master in de psychologie en de pedagogische wetenschappen (optie pedagogiek) en geaggregeerd voor het secundair onderwijs. Hij is inspecteur basisonderwijs bij de Vlaamse Onderwijsinspectie. Voordien was hij opleidingshoofd en hoofdlector pedagogische wetenschappen aan Hogeschool Odisee, voor de opleidingen Educatieve Bachelor, Kleuter- en Lager Onderwijs. Zijn interesses gaan naar onderwijssystemen, fundamentele en historische pedagogiek en de band tussen onderwijs en maatschappij.

- **Joost De Brouwer** heeft als directeur reeds een tiental jaren ervaring in het begeleiden van teams. Vanuit o.a. zijn functie als beleidsmedewerker voor een scholengemeenschap, het postgraduaat tot supervisor en een driejarige opleiding tot counselor/coach nam hij heel wat kennis met zich mee die hij vervolgens kon aftoetsen aan de praktijk. Meer specifiek gaat zijn interesse uit naar systemisch denken en groepsdynamieken of hoe je van een groep een team maakt.

- **Saar Decoutere** startte na haar studies in Sociaal Cultureel Werk en in Europees Sociaal Beleid in 2004 bij de VCOV. Tijdens haar VCOV-carrière volgde zij een bijkomende opleiding in 'oplossingsgericht coachen' aan het Korzybski Instituut in Brugge. In 2019 volgde ze een opleiding tot 'bemiddelaar' aan de Interactie Academie in Antwerpen. Vooral de sociale contacten en de diversiteit spreken haar aan in haar werk. Ze zit graag rond de tafel met enthousiaste ouders om samen de ouderwerking vorm te geven. Ouders in ouder- en schoolraden coachen en begeleiden, samen met ouders en schoolteams bouwen aan een oudervriendelijke school waar alle leerlingen zich thuis voelen, is haar passie.

- **Birgit De Man** werkte tien jaar als kleuterleerkracht en GOK- en zorgcoördinator in de kleuterschool en de eerste graad. Gedurende twaalf jaar was ze directeur van een basisschool met een rijke context. In 2017 werd ze taalbegeleider en sinds 2018 is ze aan de slag als pedagogisch begeleider van de Gentse basisscholen.

- **Henk De Reviere** was tien jaar onderwijzer en zes jaar schooldirecteur. Daarna behartigde hij de begeleiding voor Gelijke Onderwijskansen voor Katholiek Onderwijs Vlaanderen basisonderwijs in regio Oost - Vlaanderen. Hij is zijn twintigste jaar als pedagogisch begeleider gestart. Hij begeleidt als pedagogisch adviseur de katholieke basisscholen van de regio Meetjesland . Hij is lid van de raad van bestuur van het KHIVO.
- **Danny De Smet** was schooldirecteur en is momenteel directeur met coördinerende opdracht van de Katholieke scholengemeenschap Rhode-Schelde (10 basisscholen in de regio Wetteren, Laarne, Overmere en Oosterzele). Hij is tevens voorzitter van COV pedagogische commissie Brussel. Hij is vice-voorzitter van de KHIVO-Raad van Bestuur
- **Erik Meganck** is doctor in de filosofie en studeerde verder theologie, psychologie en pedagogie. Hij is verbonden aan de Faculty for Comparative Study of Religion and Humanism (Antwerpen) en aan Atheneum Merelbeke. Hij publiceert voornamelijk over hedendaagse Franse godsdienstfilosofie en metafysicakritiek. Zijn *Religieus atheïsme. (Post)moderne filosofen over God en godsdienst* (Damon) won de Prijs voor het Spirituele Boek 2021. Van zijn hand verschenen verder onder meer:
 - 'Verhalen halen. Een zoveelste aanzet tot een hermeneutiek van de christelijke identiteit' in *Tijdschrift voor Theologie* 55 (2015) 2, 59 – 77;
 - 'Godsdienstles met LEF' in *Uil van Minerva* 31 (2018) 1, 18 – 23
 - '(Re-)inserting charity in Higher Education' in *Transformations in Higher Education* (2018) - doi.org/10.4102/the.v3i0.38.
- **Marijke Van Bogaert** is coördinator administratie bij Katholiek Onderwijs Vlaanderen. Marijke werkte mee aan *Opdrachten voor het katholiek basisonderwijs in Vlaanderen*. Ze studeerde Germaanse talen en filosofie aan de KU Leuven.
- **Eric Van Laere** is master in de opleidings- en onderwijswetenschappen. Hij was pedagogisch adviseur en hoofdbegeleider basisonderwijs van het bisdom Gent en van 2010 tot 2016 onderwijsinspecteur. Hij is voorzitter van de KHIVO-Raad van Bestuur.
- **Mia Vanden Waeyenbergh** is pedagogisch begeleider bij Katholiek Onderwijs Vlaanderen. Ze coördineert Frans en vreemde talen in het basisonderwijs. Ze schrijft praktijkvoorbeelden en didactisch ondersteunende documenten voor de site van Katholiek Onderwijs Vlaanderen. Daarnaast is ze ook begeleider Frans en CLIL in het secundair onderwijs.
- **Caroline Van Driessche** is algemeen directeur van het Katholiek Basisonderwijs Oudenaarde en van vzw Vrije Leersteuncentra Oost - Vlaanderen.
- **Hein Van Renterghem** is master in de godsdienstwetenschappen. Hij was achtereenvolgens leraar, docent aan de Kaho Sint-Lieven, lerarenopleiding en inspecteur-adviseur r.k.-godsdienst. Nu is hij coördinerend inspecteur-adviseur r.k.-godsdienst voor het basis- en het secundair onderwijs in Vlaanderen. Hij is lid van de raad van bestuur van het KHIVO en rector. In de DHOS-opleiding verzorgt hij bij elke module een introductiesessie bij het module-thema.
- **Wim Verhaeghe** is directeur van campus Centrum van het Onze-Lieve-Vrouwcollege te Zottegem.

Overzicht van de volledige cyclus

2023-2024

1ste module		2de module	
Samen school maken	Uren	Omgaan met diversiteit	Uren
VISIE en VORMING	18		22
Inleiding module-thema	2	Inleiding module-thema	2
Historische pedagogiek	6	Historische pedagogiek	6
Filosofie	6	Filosofie	6
Reflectie – begeleiding bij de PGE	4	Reflectie – begeleiding bij de PGE	2
MEESTERSCHAP	30		26
Eigentijdse kleuterschool	10	Krachtige leeromgeving	12
Ouders als partner	6	Ontwikkeling in DIVERSITEIT	6
Leerkrachten en leerlingen als partners	6	Frans als tweede taal (BaO)	6
Leersteuncentra	2	Open lezing	2
LEIDERSCHAP en BELEID	14		14
Schoolmanagement: groepsdynamica	6	Schoolwetgeving/ aansprakelijkheid	2
Schoolbeleid Schoolwetgeving	4 + 2	Schoolmanagement Schoolbeleid	6
Inclusie	2	Datawijzer	2
		Colloquium HIVO Vlaanderen	4

2024 - 2025

3de module		4de module	
Identiteit in ontwikkeling	Uren	Brede zorg	Uren
VISIE en VORMING	20		16
Historische pedagogiek	6	Historische pedagogiek	6
Filosofie	8	Filosofie	8
Fundamenten van het schooleigen opvoedingsconcept	6	reflectie en begeleiding bij PGE	4
MEESTERSCHAP	20		20
Godsdienst (BaO)	8	Orthodidactiek	8
Wereldoriëntatie	8	Wiskunde (BaO)	8
Open lezing	4	Open lezing	4
LEIDERSCHAP en BELEID	20		22
Innovatiestrategieën	8	Breed zorgbeleid	10
Pedagogisch beleid	8	Schoolmanagement schoolbeleid	6
Schoolwetgeving	4	Schoolwetgeving	2
		Hivo-Vlaanderen colloquium	4

2025 - 2026

5de module School en samenleving	uren	6de module School en cultuur	uren
VISIE en VORMING	15	VISIE en VORMING	15
introdactie MODULE-THEMA	2	Introdactie MODULE-THEMA	2
Actuele opvoeding- en onderwijsanalyse	6	Filosofie	6
Historische pedagogiek	6	Historische pedagogiek	6
Reflectie- Begeleiding bij de PGE	1	Reflectie- Begeleiding bij de PGE	1
MEESTERSCHAP	30	MEESTERSCHAP	30
Wero:Techniek	6	Muzische opvoeding/vorming - algemene visie - praktijk (BaO)	10
Leren leren	6	Relationele vorming/sociale vaardigheden	6
Toegepaste psychologie: gedragspsychologie	8		
ICT	6	Nederlands	10
Open lezing (avond)	4	Cultureel aanbod: museum	4
LEIDERSCHAP en BELEID	15	LEIDERSCHAP en BELEID	15
Schoolwetgeving	4	Schoolbeleid	6
Schoolmanagement	5	Schoolmanagement - schoolcultuur	5
Schoolbeleid	6	HIVO-Vlaanderen colloquium	4

Basiscompetenties (lerarenopleiding)	Generieke competenties (opleiding Hogere Opvoedkundige Studiën)
De leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen	Krachtige leeromgeving leren ontwerpen
De leraar als opvoeder	Positief en stimulerend opvoedingsklimaat realiseren
De leraar als onderzoeker	(zelf)kritische zin ten overstaan van de eigen werkervaring ontwikkelen
De leraar als lid van een schoolteam	(zelf)kritische zin ten overstaan van de eigen schoolorganisatie ontwikkelen
De leraar als innovator (1)	Leiding leren geven: gangmaken voor innovaties in de eigen school
De leraar als inhoudelijk expert	Inzichten leren kennen over actuele onderwijsinnovaties
De leraar als lid van de onderwijsgemeenschap	Leren over het beleidsvoerend vermogen van de eigen school
De leraar als innovator (2)	Eigen coachingsvaardigheden ervaren bij het introduceren en collegiaal gangmaken van onderwijsinnovaties
De leraar als cultuurparticipant	De mogelijkheden die diverse cultuurparticipanten binnen onderwijscontext bieden, leren kennen en ervaren.
De leraar als organisator	Inzicht verwerven in de samenwerkingskansen en –modaliteiten die binnen de onderwijscontext spelen of bepalend zijn bij het organiseren van diverse activiteiten of innovaties.
De leraar als partner van de ouders of verzorgers	inzicht verwerven in de samenwerkings- en opbouw kansen met diverse partners uit het onderwijslandschap en uit de onmiddellijke wereld omheen de school.
De leraar als partner van externen	Inzicht verwerven in de verwachtingen die de overheid en andere onderwijsparticipanten aan scholen stellen en hoe de school met deze externen een partnerschap kan vinden en uitbouwen.

MODULE 1

SAMEN SCHOOL MAKEN

Begindatum: 2 september 2023

Einddatum: 16 december 2023

Lessenrooster: p. 32

Ons onderwijs is de voorbije decennia, onder invloed van een snel veranderende maatschappij en gewijzigde noden en behoeften, sterk geëvolueerd. Dit resulteerde in het feit dat een school niet enkel een plaats is waar onderwijs verstrekt wordt, maar er tegelijk aandacht is voor maatschappelijke evoluties. Het is het beste bewijs dat scholen geïntegreerd deel uitmaken van die veranderende maatschappij.

Deze maatschappelijke context betekent meteen ook dat de leerkrachten en de directeur van een school niet individueel hun professionele rol spelen maar SAMEN DE SCHOOL MAKEN, leren van elkaar, samen het gezamenlijk schoolproject realiseren en zien hoe dat in de wereld waarvan de school deel uitmaakt het beste kan verlopen.

VISIE EN VORMING

Historische pedagogiek	
Docent: Dhr. Ward De Boe	6 contacturen

Situering

Deze sessies belichten enkele iconen uit de geschiedenis van opvoeding en onderwijs. De keuze valt op figuren wiens werk een stimulerende bijdrage kan leveren om de thematiek van de module 'samen school maken' verder te verdiepen.

Doelstellingen

- Het pedagogisch denken van Peter Petersen en Celestin Freinet kunnen situeren in een culturele, maatschappelijke en historische context.
- Uitgangspunten van hun visie op opvoeden en onderwijzen kunnen onderscheiden.
- Kunnen duiden hoe deze visie in school en klas wordt geconcretiseerd.
- Het werk en het ideeëngoed van Petersen en Freinet kritisch kunnen benaderen.
- Het persoonlijk professioneel denken over 'samen school maken' verantwoord verrijken a.d.h.v. een confrontatie met het werk van Peter Petersen en Celestin Freinet.

Inhoud

De pedagogen Peter Petersen en Celestin Freinet ontwikkelden een heel persoonlijke visie op onderwijs die tot op vandaag wordt beleefd in diverse methodescholen.

Petersen concipieert het Jenaplan als een sterk gemeenschapsgericht onderwijsproject, geworteld in de Duitse traditie. Freinet ontwikkelt al doende in Zuid-Frankrijk l'Ecole Moderne, een participatief onderwijsproject dat ontegensprekelijk een progressief ideeëngoed en een dito maatschappijanalyse ademt.

We situeren het ideeëngoed van beide pedagogen in hun context en tonen aan welke principes aan de basis van hun onderwijsdenken liggen. We belichten de wijze waarop dit concreet gestalte heeft gekregen in de werking van school en klas. De dimensie 'samen school maken' wordt hierbij grondig belicht. We ronden af met een kritische analyse en een dialoog over de inspirerende kracht voor actueel onderwijs.

Didactische werkvormen

De leerinhoud wordt verklarend gepresenteerd en met beeldmateriaal geïllustreerd. Er zijn aanzetten tot kritische reflectie voorzien.

Filosofie	
Docent: de heer Erik Meganck	6 contacturen

Situering

Filosofie vraagt naar datgene dat buiten het bereik van de specifieke wetenschappen valt. Dat is tegenwoordig al heel problematisch. Voor Aristoteles vraagt de filosofie naar het Zijn als dusdanig, maar daar kom je vandaag niet ver meer mee. Toch doen we hier een poging om achter de (mens)wetenschap te peilen naar betekenissen van het 'samen school maken'.

Doelstellingen

De student moet zich na de cursus kunnen bewegen in een betekenisruimte die niet volledig wordt bepaald door de gangbare theorieën en modellen, er zelfs enigszins afstandelijk tegenover kunnen staan.

Inhoud

In deze module worden de drie termen uit de titel 'samen', 'school' en 'maken' filosofisch benaderd.

- Samen. Wat maakt een hoop mensen tot een 'samen'? Bestaan er bindende factoren die los van elk 'samen' gelden en, zo ja, welke zijn dat en waar halen ze hun legitimiteit? De school wordt gemaakt (zie onder) door een intern (leerlingen, personeel, ...) en een extern (ouders, lokale partners, overheid, ...) samen.
- School. Wat is een school en wat onderscheidt de school van andere vormen van 'instelling'? Wat doen pedagogie en didactiek precies? Hoe autonoom is een school en waarin bestaat haar samenwerking (zie boven) met andere instellingen en partners?
- Maken. Maken wij de school of maakt de school ons? Waar schuilt de verleiding om dit maken te herleiden tot management? Wat precies maken we, voor wie en waarom? Hoe lang duurt dat maken en is dat ooit 'af'?

Didactische werkvormen

In hoofdzaak hoorcolleges met interactieve discussies.

MEESTERSCHAP

De eigentijdse kleuterschool	
Docent: mevr. Birgit De Man	8 contacturen + 2u. geleide observatie

Situering

Kleuteronderwijs van de 21ste eeuw ziet er gelukkig helemaal anders uit dan de georganiseerde bewaarscholen van decennia terug. Nieuwe visies in de ontwikkelingspsychologie en de doorbraak van het ervaringsgericht onderwijs zorgden ervoor dat we ons bewust zijn van het belang van goed kleuteronderwijs. Deze gedachte wordt nog versterkt door de invoering van de decretale ontwikkelingsdoelen en het Zill leerplan vertrekkende vanuit de krachtige leeromgeving, waarbij de doorstroming van 2,5 tot 12 jaar één geheel vormen.

Doelstellingen

1. Kennis maken met de 21ste-eeuwse visie op goed kleuteronderwijs.
2. De visie op goed kleuteronderwijs toetsen aan de eigen gedachten en ervaringen.
3. Een aanzet ervaren naar meer inzicht in de organisatie en het belang van hedendaags kleuteronderwijs.
4. Tijdens de contacturen leren van elkaar.
5. De eigenheid van goed kleuteronderwijs ervaren: bezoek aan een kleuterschool.
6. Kennis maken met technieken die kunnen ingezet worden om leerlingen effectiever te laten groeien in een krachtige leeromgeving.
7. Kennis maken met het schema van de krachtige leeromgeving en hoe je dit door de klas- en schoolwerking kan inzetten.
8. Zicht krijgen op de inrichting van een kleuterklas.
9. Inzicht krijgen in wat een warm onthaal kan inhouden en hoe dit kan bijdragen tot het verkleinen van de kloof tussen thuis en school.
10. Verkennende ideeën opdoen om een praktijkbrug te bouwen van oudste kleuters naar het eerste leerjaar.

Inhoud

Volgende inhouden komen uitgebreid of beperkter aan bod:

11. Ontwikkelingsdoelen- Zill leerplan.
12. Ontwikkelingskansen bieden voor de totale persoon van het kind.
13. Schema van de krachtige leeromgeving als vertrekpunt voor de uitwerking van goed kleuteronderwijs: een BC, hoekenfiches, routinefiches, ...
 1. Focussen vanuit de leerling – de context – het leerplan.
 2. Verschillende manieren van brainstormen ontdekken.
 3. Hoe diverse ervaringskansen meenemen doorheen één of verschillende activiteiten.
 4. Leerlingen evalueren en reflecteren op ons eigen handelen.
14. Technieken in de kleuterschool binnen fase 0 van het zorgcontinuüm
15. Kleuterparticipatie en warm onthaal
16. Brugwerking 3de KK – 1ste lj

Didactische werkvormen

Een variatie aan werkvormen: gespreksgroepen, groepswerk partnerwerk, hoekenwerk, gebruik van presentatietechnieken, bezoek aan de kleuterschool, voordrachtsvorm.

Werken aan een oudervriendelijke school – Ouders als partners

Docenten: Saar Decoutere (VCOV) | 6 contacturen

Situering

De betrokkenheid van ouders bij de school heeft een positieve invloed op de schoolse ontwikkeling van kinderen (Smit e.a., 2007). Als ouders en school elkaar erkennen en waarderen, ontstaat er een dialoog die perspectief biedt voor de leerling: ouders en school worden partners in het opvoedings- en onderwijsproces.

Waar een school contact legt met ouders, groeit er een vertrouwensband. Een laagdrempelige school zal de contacten met ouders niet alleen zien toenemen, er kan zelfs een ouderwerking ontstaan. Naast praktische hulp, brengt een ouderwerking de standpunten van ouders naar voren in de besluitvorming rond belangrijke thema's voor hen en voor het schoolteam. Omgekeerd kan de ouderwerking een enorme hulp zijn in de vertaling van veranderingsprocessen op een school. Een gedragen beleid heeft immers meer kans op slagen.

Doelstellingen

Tijdens deze cursus willen wij u:

1. informeren over het participatiedecreet: het wettelijk kader dat de krijtlijnen van participatie op school uitzet.
2. overtuigen van het belang en de meerwaarde van ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie op school door het voorstellen van succesvolle praktijkvoorbeelden en door het aanreiken van instrumenten om dit waar te maken.
3. leren het onderscheid te maken tussen het schoolperspectief en het ouderperspectief, die moeten samenkomen in een educatief partnerschap.
4. laten kennismaken met de mogelijkheden om de zeer diverse oudergroep op school te betrekken en te laten participeren.
5. met concrete tips, oefeningen en praktijkvoorbeelden leren hoe het schoolteam en de ouders samen bouwen aan een oudervriendelijke school. Hoe kan men het schoolbeleid, de communicatie met en het onthaal van ouders op school oudervriendelijk en toegankelijk maken voor alle ouders.
6. aan de hand van oplossingsgerichte oefeningen laten brainstormen over mogelijkheden om ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie op uw (toekomstige) school vorm te geven.

Inhoud

1. Ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie (Saar Decoutere)

- het participatiehuis
- formele en informele participatie
- onderwijsondersteunend gedrag stimuleren

2. Alle ouders betrekken bij de school (Karin Lemmens)

- onthaal- en taalbeleid
- moeilijk bereikbare ouders en diversiteit op school
- ledenwerving en representativiteit

3. Werken aan een oudervriendelijke school (Saar Decoutere)

- wat is een oudervriendelijke school?
- focus op communicatie ouders-school
- focus op kansarmoede en schoolkosten

Didactische werkvormen

Elk lesdeel omvat interactieve werkvormen en een informatieve presentatie opgebouwd uit onderzoeksgegevens, stellingen, praktijkvoorbeelden en aanbevelingen voor schoolteams. We hanteren een oplossingsgerichte methodiek, door samen met de studenten te kijken wat goed werkt op hun school en hoe we deze successen kunnen uitbreiden en bestendigen.

Leerkrachten & leerlingen als partners

Docent: Dhr. Ward De Boe

6 contacturen

Situering

Het partnerschap tussen leerkrachten en leerlingen is een facet van de 'dialogeschool' en is zeker gevoelig aan spanningen tussen identiteit en diversiteit, tussen samenwerking en conflict, tussen transpiratie en inspiratie, tussen leren en stagneren... In deze cursus ligt het accent op enkele psychopedagogische inzichten en agogische processen en strategieën die het partnerschap tussen leerlingen en hun leerkrachten op school kleuren en beïnvloeden.

Doelstellingen

De doelstelling van deze cursus is bijgevolg: de pedagogische relatie tussen leerkrachten en leerlingen op school kunnen analyseren en optimaliseren.

Inhoud

- Een confrontatie van leerpunten uit onze dagelijkse pedagogische ervaring met actuele inzichten i.v.m. het kindbeeld en de pedagogische relatie.
 - We doen dit a.d.h.v. inzichten uit de fundamentele en historische pedagogiek i.v.m. de 'ontdekking van het kind', het ontstaan van de 'kindertijd' en het denken in 'kindbeelden' (Bruno Vanobbergen, Lieselot De Wilde, Michel Vandenbroeck e.a.)
- We onderzoeken de psychologische factoren die een rol spelen in een dynamisch en veranderingsgericht partnerschap tussen leerkracht en leerling.
 - We staan stil bij autonomie, competentie en verbondenheid als determinanten van motivatie. De inzichten vanuit de zelfdeterminatietheorie (Deci & Ryan, Maarten Vansteenkiste e.a.) wijzen ons de weg.
- We gaan in op de implicaties voor de leerkracht: hoe kan coaching inspelen op de motivatie van de leerling en is het geschikt om dynamiek te creëren in het partnerschap tussen leerkracht en leerling? We gaan na hoe een leerkracht vanuit zijn partnerschap met de leerling kan werken aan autonomieondersteuning, competentieverhoging en verbondenheid i.f.v. de groei, de ontwikkeling en het leren van een kind. We koppelen dit eveneens aan aspecten van de onderwijsleerstrategie 'Expliciete Directe Instructie'.

Didactische werkvormen

Een afwisseling van diverse werk- en organisatievormen: doceren, groeps- en partnerwerk, discussiemomenten, kijk-, observatie- en doe-opdrachten,...

Leersteuncentra Oost Vlaanderen	
Docent: Caroline Van Driessche	2 contacturen

Situering

Op 3 mei 2023 werd de nieuwe vzw Vrije Leersteuncentra Oost-Vlaanderen opgericht. De vijf bestaande ondersteuningsnetwerken in de provincie worden omgevormd naar vijf leersteuncentra. Elke leerondersteuner van Oost-Vlaanderen start op 1 september 2023 bij deze nieuwe werkgever. De nieuwe juridische en organisatorische structuur wenst een flexibele en intense samenwerking uit te bouwen met als finaliteit voor elke leerling en elke school de juiste ondersteuning voor elke onderwijsbehoefte aan te bieden. **Schoolteams sterker maken!**

Doelen

Algemeen beeld krijgen van hoe de leerhulp in Vlaanderen wordt georganiseerd.

De steun voor leerlingen met een beperking evolueerde van G.O.N./I.O.N. > pré waarborg > waarborg naar Ondersteuningscentra en **nu leersteuncentra**.

- Elke leerling krijgt de juiste ondersteuning
- Het decreet mikt op maximale leerwinst en optimale ontwikkeling

Maar: doenbaar en haalbaar voor schoolteams, zowel buitengewoon en gewoon onderwijs.

Inhoud

Opdracht van de leersteuncentra leren kennen:

- volwaardige participatie van leerlingen: ontplooiing, leerwinst, welbevinden.
- Competenties versterken van leerkrachten en teams.
- Leerlinggericht, leerkrachtgericht en teamgericht
- Maximaal effect op de klasvloer
- Een proces voeren van handelingsgericht planmatig werken
- Samenwerking realiseren: ondersteuner, leerkracht, ouders, team
- Uitbreiding van zorgwerking + individuele ondersteuning

Zo evolueren we in de school van brede basiszorg naar verhoogde zorg en tot **zorguitbreiding**.

Didactische werkvormen

Er wordt gewerkt met een powerpoint, die beschikbaar is voor alle deelnemers. Via interactieve werkvormen en groepsbesprekingen worden vragen en onduidelijkheden beantwoord.

Er is mogelijkheid tot een casusbespreking op vraag van de deelnemers.

Inclusie: een praktijkvoorbeeld

Docent: Wim Verhaeghe

2 contacturen

Situering

Inclusie is geen illusie. De docent brengt vanuit zijn praktijk als directeur van een secundaire school een praktijkvoorbeeld. Wim Verhaeghe, directeur van campus Centrum van het Onze-Lieve-Vrouwcollege te Zottegem, neemt ons mee in het verhaal van een praktijkvoorbeeld op school,

Doelen

Vanuit een heel diverse realiteit van vragen, ervaringen en expertise met elkaar in gesprek te gaan en het samen school maken in deze uitdagende problematiek leren kennen.

Inhoud

Wat is nu écht inclusief onderwijs en waarom is inclusie belangrijk in de katholieke dialoogschool?

Kunnen we inclusief onderwijs voor iedereen organiseren?

Als we opteren voor inclusie: hoe doen we dat of wat is daar allemaal voor nodig?

Welke zijn de valkuilen en de opportuniteiten?

Wat zeggen data ons over inclusief onderwijs?

Didactische werkvormen

Er wordt gewerkt met een powerpoint, die beschikbaar is voor alle deelnemers. Via interactieve werkvormen en groepsbesprekingen worden vragen en onduidelijkheden beantwoord.

Er is mogelijkheid tot casusbespreking op vraag van de deelnemers.

LEIDERSCHAP EN BELEID

Schoolbeleid	
Docent: de heer Danny De Smet	4 + 2 contacturen

Inhoud

- Het professioneel kapitaal bestaande uit het menselijk, sociaal en besluitvormingskapitaal.
- De kenmerken van een professionele schoolcultuur.
- Verschillende soorten professionele culturen binnen de scholen.
- De professionele leergemeenschap.
- Intervisie

Doelstellingen

- Kennis maken met het "Professioneel kapitaal" (Andy Hargraeves en Michael Fullan)
- Inzichten vanuit "professioneel kapitaal" herkennen en/of kunnen toepassen in de praktijk.
- Inzien en ervaren dat de effectiviteit van leraren afhankelijk is van de bekwaamheid, de betrokkenheid, de loopbaan, de schoolcultuur en de onderwijscontext.
- Inzicht krijgen in de kenmerken van een professionele schoolcultuur en hierover reflecteren in functie van de eigen schoolpraktijk.
- Kennis maken met verschillende soorten professionele culturen en deze herkennen binnen de eigen schoolpraktijk.
- Inzien dat de schoolleider een belangrijke rol heeft om een professionele schoolcultuur te bekomen en te behouden.
- De stappen van een intervisie kunnen toepassen.
- De stappen van een professionele leergemeenschap (PLG) kunnen toepassen.

Didactische werkvormen

De leerstof wordt interactief aangeboden met visuele ondersteuning van een powerpointpresentatie. Hand-outs worden ter beschikking gesteld. Bijkomende informatiebronnen worden aangereikt voor verdere verdieping.

Aansluitend bij de leersessies 'Schoolbeleid' voorziet de docent nog een leersessie **SCHOOLWETGEVING**, waarin de actuele regelgeving in het kader van schoolbeleid zowel digitaal als inhoudelijk verkend en verduidelijkt wordt.

Groepsdynamica	
Docent: de heer Joost De Brouwer	6 contacturen

Situering

Het 'samen school maken' loopt als een rode draad doorheen de pijlers van het beleidsvoerend vermogen. De som is dan ook wel degelijk meer dan het geheel der delen. Maar hoe ga je met deze delen aan de slag? Hoe maak je van deze delen een goed functionerend en krachtig geheel die de motor vormt van je school en schoolbeleid? Hoe maak je van een groep een team?

Inhoud

Een groep ontwikkelt zich niet alleenstaand maar binnen een bepaald systeem. We zoomen in een eerste luik uit op onze eigen organisatie en bekijken deze aan de hand van de 5 basisbehoeften door een systemische bril. We gaan hierbij actief op zoek naar de krachten van onze organisatie en (h)erkennen eventuele groeipunten.

In een tweede luik zoomen we terug in en bekijken we samen de verschillende fases van een groep. We staan stil bij de opportuniteiten en de risico's in elke fase. We nemen de tijd om deze theorie ook op onze eigen organisatie te leggen.

In een laatste luik staan we stil bij de rol van de leidinggevende binnen het werken met groepen. We gaan op zoek naar de persoonlijke kwaliteiten maar hebben tevens oog voor mogelijke valkuilen.

Doelstellingen

- Je maakt kennis met de principes van het systeemdenken
- Je kan deze principes op de eigen organisatie leggen en met elkaar bespreken
- Je maakt kennis met de verschillende groepsfasen
- Je kan de risico's en opportuniteiten in elke fase van de groepsontwikkeling zien
- Je kan de huidige eigen organisatie hierin plaatsen en met elkaar bespreken
- Je leert vanuit het systeemdenken en de verschillende groepsfasen een aantal persoonlijke kwaliteiten kennen om een team te begeleiden
- Je leert oog te hebben voor mogelijke valkuilen als begeleider van een team

Didactische werkvormen

- De leerstof wordt interactief aangeboden met visuele ondersteuning van een PowerPoint.
- In kleinere groepjes wordt tijd en ruimte gemaakt om eigen ervaringen te delen en te bespreken a.d.h.v. richtvragen

MODULE 2

OMGAAN MET DIVERSITEIT

Begindatum: 13 januari 2024

Einddatum: 18 mei 2024

Lessenrooster: p. 33

Nieuwe tijden, nieuwe leerlingen, nieuwe media...plaatsen ons voor nieuwe uitdagingen. De visie op onderwijzen en leren die hierop een antwoord biedt kreeg de naam "Effectief leren in een krachtige leeromgeving", een sociaal-constructivistische aanpak. Met een krachtige leeromgeving bedoelen we een leeromgeving die actief, constructief, cumulatief, betekenisvol, zelfregulerend, doelgericht, contextgebonden, interactief en coöperatief en individueel verschillend is. Vooral dit laatste kenmerk, de grote DIVERSITEIT tussen leerlingen maakt dat scholen en leerkrachten elke dag voor de uitdaging staan om leerlingen alle kansen te geven voor een optimale ontwikkeling.

VISIE EN VORMING

Filosofie	
Docent: Mvr. Marijke Van Bogaert	6 contacturen

Situering

We leven in een diverse samenleving. Hoe verhouden we ons daartoe? Hoe verhoudt katholiek onderwijs zich daartoe?

Doelstelling

De cursus filosofie stimuleert de studenten tot kritisch nadenken over wat wij als mens al te vaak evident vinden. Filosofie verruimt onze blik op de werkelijkheid en beantwoordt bovendien aan een fundamenteel menselijk verlangen: een denkend bestaan te leiden.

Inhoud

1. We knopen aan bij Emmanuel Levinas' denken over de ander.
2. Dan duiken we in het fenomeen polarisatie. Hoe ontstaat het? En is het te voorkomen?
3. Tenslotte gaan we in op het pedagogisch project van de katholieke dialoogschool.

Didactische werkvormen

In hoofdzaak hoorcolleges met interactieve discussies.

Historische pedagogiek	
Docent: Dhr. Ward De Boe	6 contacturen

Situering

Deze sessies belichten enkele iconen uit de geschiedenis van opvoeding en onderwijs. De keuze valt op figuren wiens werk een stimulerende bijdrage kan leveren om de diversiteitsthematiek in het kader van onderwijs verder te verdiepen.

Doelstelling

- Het pedagogisch denken van Helen Parkhurst en Kees Boeke kunnen situeren in een culturele, maatschappelijke en historische context.
- Uitgangspunten van hun visie op opvoeden en onderwijzen kunnen onderscheiden.
- Kunnen duiden hoe deze visie in school en klas wordt geconcretiseerd.
- Het werk en het ideeëngoed van Parkhurst en Boeke kritisch kunnen benaderen.
- Het persoonlijk professioneel denken over 'omgaan met diversiteit' verantwoord verrijken a.d.h.v. een confrontatie met het werk van Helen Parkhurst en Kees Boeke.

Inhoud en uitgangspunten

De pedagogen Helen Parkhurst en Kees Boeke ontwikkelden een persoonlijke onderwijsvisie en -praktijk die tot op vandaag wordt beleefd in respectievelijk Daltonscholen en de Werkplaats Kindergemeenschap in het Nederlandse Bilthoven.

Parkhurst concipieert het Daltonplan vanuit praktische noodzaak als een sterk differentiërend taakgestuurd onderwijsproject, gericht op zelfstandig werk. Boeke ontwikkelt in het Nederlandse Bilthoven de Werkplaats Kindergemeenschap, een participatief onderwijsproject dat steunt op gelijkwaardigheid en onderling respect en dat een pacifistisch ideaal koesterde.

We situeren het ideeëngoed van beide pedagogen in hun context en tonen aan welke principes aan de basis van hun onderwijsdenken liggen. We belichten de wijze waarop dit concreet gestalte heeft gekregen in de werking van school en klas. De dimensie 'omgaan met diversiteit' wordt hierbij grondig belicht. We ronden af met een kritische analyse en een dialoog over de inspirerende kracht voor actueel onderwijs.

Didactische werkvormen

De leerinhoud wordt verklarend gepresenteerd en met beeldmateriaal geïllustreerd. Er zijn aanzetten tot kritische reflectie voorzien.

MEESTERSCHAP

Krachtige leeromgeving	
Docent: de heer Henk De Reviere	12 contacturen

Situering

Iedereen kent er wel een paar: leerkrachten die alles lijken te kunnen. Die goede resultaten boeken, passie voor het vak overbrengen, het beste in hun kleuters/leerlingen naar boven halen en ook nog eens orde weten te bewaren in de klas. Kortom, topleerkrachten. Kwestie van "je hebt het of je hebt het niet?" Nee hoor, de vaardigheden van succesvolle leerkrachten zijn vooral gebaseerd op simpele technieken die iedereen kan leren. De leerkracht moet beschikken over een gereedschapskist met klasmanagement-technieken om de leeropbrengsten van de kleuters/leerlingen te verhogen. M.a.w. de leerkracht moet fijne kneepjes onder de knie hebben om het niveau van het lesgeven te verbeteren.

De eerste fase van het zorgcontinuüm is brede basiszorg. De leerkracht zorgt voor kwaliteitsvol onderwijs door een krachtige leeromgeving te realiseren. Fase 0 is met andere woorden de basisdidactiek. De leerkracht zet de basisdidactiek om in een gestructureerde aanpak. Hoe beter je als school je brede basiszorg uitbouwt, hoe minder leerlingen nood hebben aan uitbreiding van zorg of verhoogde zorg. Een ordelijke, gestructureerde leeromgeving is een voorwaarde voor leren. Leerkrachten die lesgeven in een klas met 20 tot 30 kinderen worden dagelijks geconfronteerd met het nut van structuur, orde en rust in de klas. Is de klas op "orde", dan ontstaat er ruimte voor interactieve of coöperatieve werkvormen, voor zelfstandig werken of voor een meer individuele aanpak wanneer dat nodig is. Krachtige leeromgevingen kenmerken zich door enkele didactische principes: een positief, veilig en rijk leerklimaat; betekenisvol leren; rijke ondersteuning en interactie. Ook hiervoor moet de leerkracht beschikken over een gereedschapskist met klasmanagement-technieken om de leeropbrengsten van de kleuters/leerlingen te verhogen.

Nieuwe tijden, nieuwe leerlingen, nieuwe media...plaatsen ons voor nieuwe uitdagingen. Eén van deze uitdagingen is omgaan met diversiteit. De grote verscheidenheid tussen leerlingen maakt dat scholen en leraren elke dag voor de uitdaging staan om leerlingen alle kansen te geven voor een optimale ontwikkeling. Inderdaad, elke leerling is verschillend. Elk kind is uniek. We maken ook kennis met het model van de meervoudige intelligentie (= MI). De theorie is al in 1983 door de Amerikaanse hoogleraar Howard Gardner gepubliceerd, maar pas sinds het begin van de jaren negentig in onderwijsland doorgedrongen. Het model is 'not evidence based' maar je kan het gebruiken als middel en niet als doel.

In discussies over de toenemende kansenongelijkheid in het onderwijs wordt keer op keer het idee van hoge verwachtingen bijna als tovermiddel naar voren gebracht. Als leraren nu eens hoge verwachtingen zouden hebben voor alle leerlingen, dan zou het onderwijs de kansenongelijkheid die er is niet verder vergroten. Toch zijn er ook wel andere geluiden te horen, zoals: "Waarom zoveel druk leggen op leerlingen door middel van hoge verwachtingen?". Moet je elk kind doen geloven dat hij of zij straks naar het hoger onderwijs of de universiteit kan? Wat een teleurstelling voor een leerling al hij of zij die verwachtingen niet waarmaakt!" Bovenstaande laat zien dat het begrip als 'hoge verwachtingen' ook anders kan worden geïnterpreteerd. Het is dus belangrijk om dit begrip goed neer te zetten. En hoe realiseer je dit dan concreet in de klaspraktijk?

Doelstellingen

- Ik maak kennis met klasmanagement-technieken die kunnen ingezet worden om leerlingen effectiever te laten leren in een krachtige leeromgeving.
- Ik maak kennis met het EDI – model (= Expliciete Directe Instructie)
- Ik maak kennis met het model MI (= Meervoudige Intelligentie) als middel en niet als doel.
- Ik maak kennis met didactische structuren.
- Ik zie in hoe een leraar statusverschillen kan verkleinen in groepen van leerlingen.
- Ik kan verwoorden wat er bedoeld wordt met 'hoge verwachtingen'.
- Ik weet hoe leraren in de klaspraktijk kunnen werken aan 'hoge verwachtingen'.

Inhoud

- Sessie 1: Elke leerling kampioen? Wat werkt in de klas? (deel 1)
- Sessie 2: Elke leerling kampioen? Wat werkt in de klas? (deel 2)
- Sessie 3: Wat werkt er in binnenklasdifferentiatie?
- Sessie 4: Leerlingen zijn knap op verschillende manieren!
- Sessie 5: Juf, gaan we die weer doen? Die is leuk!
- Sessie 6: Je krijgt wat je verwacht!

Didactische werkvormen

De leerstof wordt interactief aangeboden met visuele ondersteuning van PPT-presentatie. Hand-outs worden ter beschikking gesteld. Iedere cursist ontvangt een downloadlink met de PPT – presentaties, bijkomend materiaal en informatiebronnen voor verdere verdieping.

Ontwikkeling in verscheidenheid	
Docent: de heer Karl Baert	6 contacturen

Situering

Psychologie is geen geïsoleerde wetenschap. Ze bestudeert het kind in zijn ontwikkeling vanuit een diversiteit van benaderingen waardoor ook de verscheidenheid in de ontwikkeling aan bod komt. Zo neemt de betekenis van deelwetenschappen binnen de psychologie voortdurend toe. In deze cursus vertrekken we vanuit de ontwikkelingspsychologie om het omgaan met verscheidenheid op school beter te kunnen begrijpen en te begeleiden. We gaan op zoek naar de meerwaarde van actuele inzichten die ons als onderwijskundige kunnen helpen in onze professionele benadering van het kind.

Doelstellingen

- Inzicht verwerven van hoe de ontwikkelingspsychologie in al zijn aspecten ons kan helpen in de omgang met de ontwikkeling van kinderen in al zijn verscheidenheid op school.

Inhoud

In dit opleidingsonderdeel komen volgende onderwerpen aan bod:

- Algemene inleiding tot het domein van de ontwikkelingspsychologie.
- Klassieke en hedendaagse theorieën in de ontwikkelingspsychologie.
- Fysieke ontwikkeling van kinderen.
- Cognitieve ontwikkeling van kinderen.
- Emotionele ontwikkeling van kinderen.
- Sociale ontwikkeling van kinderen.

Didactische werkvormen

- Aan de hand van vele casussen en korte filmfragmenten gaan de cursisten op zoek naar mogelijke oplossingen.
- Als didactische werkvormen hanteren we het onderwijsleergesprek, discussie, werken in kleine groepjes, coöperatieve werkvormen en zelfstandig werk.
- De cursisten ontvangen een uitgeschreven cursus.

Frans als tweede taal

Docent: Mevr. Mia Vanden Waeyenbergh | 6 contacturen

Situering

De diversiteit aan talen in onze maatschappij en op onze scholen neemt steeds toe. Meertaligheid is dus een belangrijk component voor onze persoonlijke ontwikkeling. Het basisonderwijs heeft een belangrijke rol in het realiseren van het levenslang leren van talen. Op jonge leeftijd ontwikkelen kinderen gemakkelijk een positieve attitude tegenover andere talen en andere culturen, een attitude die ook de basis vormt voor het levenslang van talen. In deze cursus denken we na over goed taalonderwijs Frans vanuit het leerplan Zin in leren! Zin in leven! We gaan dieper in op een kwaliteitsvolle didactische aanpak van het taalonderwijs Frans en op de plaats van Frans en vreemde talen binnen het taalbeleid van een school.

Doelen

- Inzicht verwerven in het vreemde taalverwervingsproces van kinderen.
- Inzicht verwerven in de krachtlijnen van goed taalonderwijs Frans.
- Kennismaken met handvatten voor een kwaliteitsvolle didactische aanpak van taalinitiatie.
- Kennismaken met handvatten voor een kwaliteitsvolle didactische aanpak van de communicatieve vaardigheden met bijzondere aandacht voor de mondelinge vaardigheden.
- Reflecteren over technieken en -werkvormen om mondelinge en schriftelijke vaardigheden te evalueren
- Reflecteren over beleidsmatige processen die het vreemdetalenonderwijs op school ondersteunen.

Inhoud

- Kinderen verwerven hun moedertaal op een spontane, natuurlijke manier. Het verwerven van een schoolse vreemde taal verloopt niet op dezelfde wijze, maar sluit daar best bij aan. Waarmee kunnen we rekening houden om dit proces optimaal te ondersteunen?
- De krachtlijnen van goed taalonderwijs Frans: Wat hebben leerlingen nodig om te groeien tot taalgebruikers?
- De visie en didactische aanpak van taalinitiatie aan de hand van praktijkvoorbeelden.
- Doelgericht werken aan de communicatieve vaardigheden vanuit betekenisvolle situaties.
- Doelgericht evalueren van Frans.
- Sterk talenonderwijs vraagt een doordacht talenbeleid.

Didactische werkvormen

Interactieve sessie met ondersteuning van concrete voorbeelden en een powerpoint-presentatie. De hand-outs en/of syllabus worden ter beschikking gesteld.

LEIDERSCHAP EN BELEID

Schoolwetgeving - schoolbeleid	
Docent: de heer Danny De Smet	8 contacturen

Inhoud

- De regelgeving met betrekking tot de beoordeling van tijdelijke medewerkers én het evaluatietraject.
- Het personeelsbeleid: enerzijds rekening houden met de visie en anderzijds met de talenten en competenties van de medewerkers.
- Inspirerend coachen: de kunst van dynamisch en uitdagend communiceren

Doelstellingen

- Het personeelsbeleid kunnen duiden vanuit de missie en visie van de school (en scholengemeenschap), de motivatietheorie, het 'paars beleid' en het kader voor onderwijskwaliteit (OK)
- Inzicht krijgen in de verschillende fasen van het personeelsbeleid: aanwerving, aanvangsbegeleiding, loopbaanbegeleiding en einde loopbaan.
- Het verschil kennen tussen het beoordelen (in functie van het recht op een TADD-aanstelling), het evaluatietraject en tuchtprocedures
- De opdrachten van de eerste en tweede evaluator kennen.
- Het verloop van een evaluatietraject kennen vanaf het overhandigen van de functiebeschrijving tot het evaluatiegesprek.
- Verkennen van de kenmerken van een goed functioneringsgesprek (voor, tijdens, na)
- Verkennen van de kenmerken van een goed evaluatiegesprek (voor, tijdens, na)
- Verkennen van de specifieke regelgeving m.b.t. het evaluatietraject.
- Inzien dat er een grote verscheidenheid binnen een schoolteam aanwezig is en hoe hiermee rekening kan worden gehouden.
- Inzien dat de kenmerken van een krachtige leeromgeving ook van toepassing zijn op een schoolteam.
- Het verschil tussen competenties en talenten kunnen duiden.
- De principes van het waarderend onderzoek verkennen.
- Inzien dat het belangrijk is om talenten en competenties van medewerkers te ontdekken, te ontwikkelen en passend in te zetten.
- Het belang van klasbezoeken, feedback en coaching inzien
- Het GRROW-model van het coachen ontdekken en kunnen toepassen.

Didactische werkvormen

De leerstof wordt interactief aangeboden met visuele ondersteuning van een powerpointpresentatie. Hand-outs worden ter beschikking gesteld. Bijkomende informatiebronnen worden aangereikt voor verdere verdieping.

Schoolwetgeving - aansprakelijkheid

Docent: de heer Karl Baert

2 contacturen

Situering

Dagelijks gebeuren er ongeveer 500 ongevallen op school met leerlingen. Ongeveer 10% daarvan moet in een ziekenhuis worden opgenomen voor verdere verzorging. Stel: een leerling uit je klas verwondt een andere leerling met een passer in het oog, een leerling valt van de trap omdat deze stuk is, in de refter krijgt een leerling kokende soep over zich, een leerling ontsnapt uit de school en wordt omvergereden op straat, een leerling valt met zijn fiets op weg naar huis ... Je kan zo wel honderden voorbeelden bedenken.

In deze en de volgende module behandelen we, aan de hand van casussen, twee belangrijke onderwerpen:

1. De aansprakelijkheid bij een schoolongeval.

Hierbij bespreken we de verschillende soorten van aansprakelijkheid en leggen we uit wie er allemaal aansprakelijk kan worden gesteld bij een ongeval op school of schoolgerelateerde activiteiten zoals uitstappen, deelname aan SVS-activiteiten ...

We bespreken eveneens de verschillende aansprakelijkheden van alle mogelijke partijen. Dit kan gaan over de school, de leerkrachten, de leerling zelf, de ouders, de vrijwilligers, andere personen (bv. schoolbestuur, externen ...)

2. De ongevallenverzekering van de schoolpolis

Hierbij lichten we toe wie er kan beroep doen op de ongevallenverzekering van de schoolpolis en wat de ongevallenverzekering van de schoolpolis allemaal dekt of juist niet dekt.

Doelstellingen

- De verschillende soorten van aansprakelijkheid ontdekken aan de hand van casussen.
- Uitleggen wie er allemaal aansprakelijk kan worden gesteld bij een ongeval op school of bij een schoolgerelateerde activiteit.
- De verschillende gevallen ontdekken wanneer de ongevallenverzekering van toepassing is.

Inhoud

- De verschillende soorten van aansprakelijkheid.
- Wie kan aansprakelijk gesteld worden bij een ongeval op school?
- De ongevallenverzekering en schoolpolis.

Didactische werkvormen

- De lesstructuur, belangrijke concepten en gegevens worden door middel van een ppt-presentatie geprojecteerd. Cursisten ontvangen deze slides bij iedere les en ook interessante artikelen.
- Aan de hand van vele casussen gaan de cursisten op zoek naar mogelijke oplossingen.
- Als didactische werkvormen hanteren we het onderwijsleergesprek, discussie, werken in kleine groepjes, coöperatieve werkvormen en zelfstandig werk.

Schoolmanagement en data: datawijzer

Docent:

2 contacturen

Situering

In deze sessie verkennen we op een actieve en interactieve manier de bedoeling en de mogelijkheden van de **Datawijzer van de onderwijsinspectie**.

Doelstellingen

- U maakt zowel kennis met het algemene dashboard als met de specifieke onderdelen.
- Tevens worden een paar relevante statistische begrippen en grafische hulpmiddelen uitgelegd.

Inhoud

- Inzicht in zowel de structuur, de mogelijkheden als de inhoud van de Datawijzer.
- Gegevens opzoeken die uw werk als directeur, zorgcoördinator, beleidsondersteuner, leerkracht met specialisatie, ondersteunen bij het beantwoorden van vragen over o.a. de evolutie van inschrijvingen, nationaliteiten, OKI (Onderwijskansen Indicator) -kenmerken, in-en uitstroom van leerlingen en de resultaten in het vervolgonderwijs.

Didactische werkvormen

De leerstof wordt interactief aangeboden met visuele ondersteuning van een PPT-presentatie. De presentaties worden ter beschikking gesteld via de drive in je dhosgent-account.

Concrete praktijkvragen worden voorgesteld en kritisch bevestigd.

Aan de cursisten vragen wij een laptop mee te brengen en in afspraak en met toestemming van de schooldirecteur de toegangscode tot Mijn Onderwijs van hun scholen mee te brengen voor tijdelijk gebruik tijdens de sessie. Er kan ook in duo of trio gevolgd worden met één toegangscode.

PRAKTISCHE INFORMATIE

Start van het academiejaar

- De eerste les van de module 'SAMEN SCHOOL MAKEN' start op 2 september 2023 om 8.45 uur.
- Voor **alle nieuwe cursisten en leerkrachten die een inschrijving overwegen** wordt op **woensdag 23 augustus 2023 een informatiemoment** voorzien. Hierin wordt tevens ingegaan op de Persoonlijk Geïntegreerde Evaluatie (PGE). Dit gaat van start om **15 uur** en heeft plaats in het leslokaal Edugo Campus De Toren, Sint-Jozefstraat 10 te 9041 Oostakker.
- **Lesplaats:** Edugo-Campus De Toren, St.-Jozefstraat 10 te 9041 Oostakker.
- Het **totale inschrijvingsgeld** voor dit academiejaar bedraagt € 400 (inclusief handboeken, syllabi, deelname aan de 'open lezingen' en de extramurale activiteit), bij voorkeur vooraf te betalen op rekening BE66 8903 9407 3443 van het Instituut. **Dit inschrijvingsgeld kan geheel of gedeeltelijk uit het nascholingsbudget van de school betaald worden. U ontvangt een bewijs van inschrijving en betaling.**
- Wie inschrijft voor één of meerdere vakken betaalt € 12 per contactuur.
- **Opleidingscheques:** De regelgeving in verband met opleidingscheques is in 2023-2024 niet meer van toepassing voor de opleiding hogere opvoedkundige studies.
- **De evaluatie** van de eerste module heeft plaats op zaterdag 27 januari 2024 en wordt opgevat als een persoonlijke geïntegreerde evaluatie (=PGE). Iedere cursist werkt een persoonlijke nota uit waarin beschreven wordt hoe en waar de eigen verschillende beroepscompetenties (inzichten, kennis, vaardigheden, attitudes) doorheen de module geëvolueerd zijn of kansen tot persoonlijke ontwikkeling geboden hebben.

Belangrijk hierbij is dat aangetoond wordt dat er een leereffect (proces) plaatsvond als gevolg waarvan de deskundigheid in de eigen beroepssituatie toegenomen is.

De evaluatie is *geïntegreerd*, wat verwijst naar het vakoverschrijdend karakter van de evaluatie. De afzonderlijke vakken worden niet langer geëxamineerd, maar wel wordt op basis van de beschrijving van de cursist gemeten (gewaardeerd) in welke mate de geboden leeransen geleid hebben tot een meer gefundeerde kijk op de eigen professionele situatie/organisatie, een verbetering van de persoonlijke praxis,...

Lessenrooster 2023-2024

Module : SAMEN SCHOOL MAKEN			
Data	8.45u. tot 10.25u.	10.40u. tot 12.20u.	
2 SEPTEMBER	INLEIDING MODULE-THEMA SAMEN SCHOOL MAKEN	PROCLAMATIE 2022-2023	
9 SEPTEMBER	LKR. EN LLN. ALS PARTNERS (Ward De Boe)	SCHOOLBELEID (Danny De Smet)	
16 SEPTEMBER	LKR. EN LLN. ALS PARTNERS	SCHOOLBELEID	
23 SEPTEMBER	LKR. EN LLN. ALS PARTNERS	1 ^{STE} JAAR INFO OVER PGE	2 ^{de} 3 ^e jaar REFLECTIE BIJ PGE
30 SEPTEMBER	EIGENTIJDSE KLEUTERSCHOOL (Birgit De Man)	FILOSOFIE (Erik Meganck)	
7 OKTOBER	EIGENTIJDSE KLEUTERSCHOOL	FILOSOFIE	
14 OKTOBER	EIGENTIJDSE KLEUTERSCHOOL	EIGENTIJDSE KLEUTERSCHOOL	
	Middag en Namiddag Collegiaal middagmaal (broodjesmaaltijd) en interactie EIGENTIJDSE KLEUTERSCHOOL: klasbezoeken en bespreking		
21 OKTOBER	SCHOOLMANAGEMENT : groepsdynamica (Joost De Brouwer)	FILOSOFIE	
28 OKTOBER	SCHOOLMANAGEMENT : groepsdynamica	SCHOOLWETGEVING (Danny De Smet)	
HERFSTVAKANTIE VAN MAANDAG 30 OKTOBER TOT ZONDAG 5 NOVEMBER			
18 NOVEMBER	SCHOOLMANAGEMENT: groepsdynamica	INCLUSIE: PRAKTIJKVOORBEELD (Wim Verhaeghe)	
25 NOVEMBER	REFLECTIE IN HET VOORUITZICHT VAN DE PGE	LEERSTEUNCENTRA OOST - VLAANDEREN (Caroline Van Driessche)	
2 DECEMBER	HISTORISCHE PEDAGOGIEK (Ward De Boe)	OUDERS ALS PARTNERS (Saar Decoutere)	
9 DECEMBER	HISTORISCHE PEDAGOGIEK	OUDERS ALS PARTNERS	
16 DECEMBER	HISTORISCHE PEDAGOGIEK	OUDERS ALS PARTNERS	
7 weken voorbereidingsruimte voor uitwerken PGE: herfstvakantie- week van 11 november en van 16 december – 19 januari			
TEN LAATSTE TEGEN VRIJDAG 19 JANUARI PGE AANKOMEN BIJ DE JURY (POST+DIGITAAL) 1 WEEK LEES- EN BEOORDELING VOOR DE JURY			
27 JANUARI 2024	PGE		

Module : OMGAAN MET DIVERSITEIT		
Data	8.45u. tot 10.25u.	10.40u. tot 12.20u.
13 JANUARI 2024	INTRODUCTIE MODULE-THEMA OMGAAN MET DIVERSITEIT	KRACHTIGE LEEROMGEVING (Henk de Reviere)
20 JANUARI	ONTW. IN VERSCHEIDENHEID (Karl Baert)	KRACHTIGE LEEROMGEVING
3 FEBRUARI	ONTW. IN VERSCHEIDENHEID	KRACHTIGE LEEROMGEVING
10 FEBRUARI	ONTW. IN VERSCHEIDENHEID	KRACHTIGE LEEROMGEVING
KROKUSVAKANTIE VAN 12- 18 FEBRUARI 2024		
24 FEBRUARI	SCHOOLBELEID (Danny De Smet)	KRACHTIGE LEEROMGEVING
2 MAART	HISTORISCHE PEDAGOGIEK (Ward De Boe)	KRACHTIGE LEEROMGEVING
9 MAART	HISTORISCHE PEDAGOGIEK	SCHOOLBELEID
16 MAART	HISTORISCHE PEDAGOGIEK	DATAWIJZER
23 MAART	COLLOQUIUM DAG in LEUVEN	
30 MAART	SCHOOLBELEID (1 u.)	FRANS (3u.) (Mia Vanden Waeyenbergh)
PAASVAKANTIE VAN 1 APRIL TOT 14 APRIL 2024		
DINSDAG 16 APRIL	OPEN LEZING 18.30 uur tot 21.30 uur. CTO / K.U.Leuven Ellen Vanantwerpen "Taalkrachtig onderwijs aan anderstalige nieuwkomers".	
20 APRIL	SCHOOLBELEID (1 u.)	FRANS (3u.)
27 APRIL	SCHOOLBELEID	FILOSOFIE (Marijke Van Bogaert)
4 MEI	REFLECTIE IN HET VOORUITZICHT VAN DE PGE	FILOSOFIE
5-17 MEI	Twee weken met daarin het HEMELVAART-VERLENGD WEEKEND = 2 PERSOONLIJKE VOORBEREIDINGSWEKEN PGE	
18 MEI	SCHOOLWETGEVING- Aansprakelijkheid (Karl Baert)	FILOSOFIE
	Afsluitend slotmoment met docenten en bestuur. Mogelijkheid tot gesprek/reflectie i.v.m. PGE	
6 weken voorbereidingsruimte voor uitwerken PGE: 4-17 mei & 18 mei-14 juni		
TEN LAATSTE TEGEN VRIJDAG 14 JUNI PGE AANKOMEN BIJ DE JURY (POST+DIGITAAL) 1 WEEK LEES- EN BEOORDELING VOOR DE JURY		
22 JUNI	PGE	
7 SEPTEMBER	PROCLAMATIE 2023-2024	

De Raad van Bestuur

De leden van de Raad van Bestuur zijn beroepsactief in verschillende geledingen van het onderwijs: in de pedagogische begeleiding of in de onderwijs- of de godsdienstinspectie, als lid van een schoolbestuur of als schooldirecteur. Ze zijn allen nauw betrokken bij de organisatie en de inhoud van het Katholiek Hoger Instituut voor Opvoedkunde. Sommige zijn ook docent.

Een **Adviesraad**, waarin minstens 6 cursisten (twee per cursusjaar) en leden van de Raad van Bestuur zetelen vergadert tweemaal per jaar om de organisatie en de inhoud van de Dhos-cursussen te bespreken en verbeterpunten voor te stellen.

Je kan elk lid van de Raad van Bestuur persoonlijk contacteren **voor bijkomende inlichtingen of voor inschrijving**.

Eric Van Laere, voorzitter, Stationsstraat 40, 9080 Lochristi
Tel. 09 355 12 49 – eric.vanlaere@dhosgent.be

Danny De Smet, vice-voorzitter, Beelbroekhof 14, 9040 Sint – Amandsberg
Tel. 09 356 79 11- danny.desmet@dhosgent.be

Henk De Reviere, secretaris, Bellemstraat 84, 9880 Aalter
Tel. 0495 53 30 66 - henk.dereviere@dhosgent.be

Hein Van Renterghem, rector, Holstraat 39, 1840 Londerzeel
Tel. 052 34 01 97

Géry De Munter, Zwijnaardsesteenweg 85, 9820 Merelbeke
Tel. 0485 75 77 78 - admin@dhosgent.be

Katrien De Roo, organisator PGE, Vinktsebinnenweg 6, 8700 Kanegem-Tielt
Tel. 051 68 93 09 - katrien.deroo@dhosgent.be

Birgit De Man, Ottergemdorp 7A, 9420 Ottergem (Erpe-Mere)
Tel. 0484 62 22 34 – birgit.deman@dhosgent.be

Griet Goossens, Vrombautstraat 23, 9971 Lembeke
Tel. 09 343 81 43 – griet.goossens@dhosgent.be

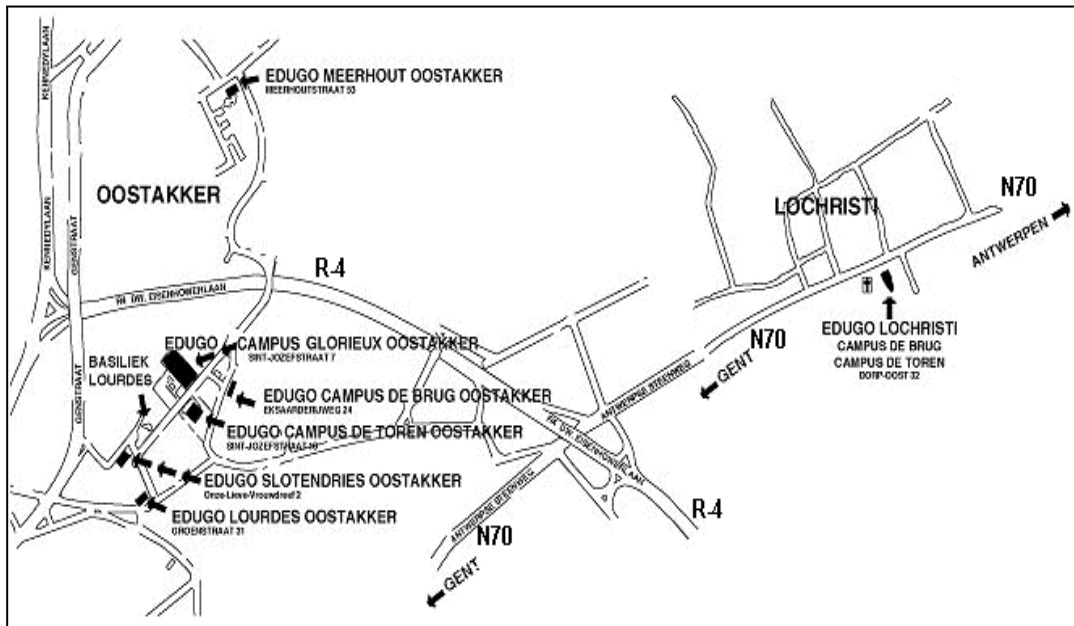
Marie Van Driessche, Rode Broeckstraat 128, 9600 Ronse
Tel. 0468 28 72 29 - marie.vandriessche@dhosgent.be

Yves Van Moorleghem, Koning-Albertlaan 38E, Lochristi
Tel. 0487 22 67 22 - yves.vanmoorleghem@dhosgent.be

Je vindt ook alle informatie en inschrijvingsformulier op onze webpagina: www.dhosgent.be.

Liggingplan

Het leslokaal van het KHIVO bevindt zich in de school Edugo, Campus DE TOREN, Sint Jozefstraat 10 te Oostakker.

VANUIT ANTWERPEN (E 17)

Dichtbij Gent neem je de afrit **ZELZATE** en volg je Gent-Zeehaven (R 4).
Neem afrit 3 **LOCHRISTI – OOSTAKKER** en kies richting Gent (naar links).
Onder het viaduct van de R4, aan de verkeerslichten, rechts afslaan.
Nu ben je in de Groenstraat. Aan de rotonde blijf je rechts volgen.
Ongeveer 2 km verder, rechts de O.-L.-Vrouwstraat inrijden (pijl GROT).
Ga ongeveer 300 m verder naar rechts. Dit is de Sint-Jozefstraat. Ongeveer 500 m verder zie je rechts de campus DE TOREN en nog even verder de Edugo Arena-parking

VANUIT BRUSSEL E 40

Kies afrit **MERELBEKE** (R4- richting Zelzate)
Neem afrit 3 **LOCHRISTI – OOSTAKKER** en kies richting Gent (naar links).
Onder het viaduct van de R4, aan de verkeerslichten, rechts afslaan.
Nu ben je in de Groenstraat. Aan de rotonde blijf je rechts volgen.
Ongeveer 2 km verder, rechts de O.-L.-Vrouwstraat inrijden (pijl GROT).
Ga ongeveer 300 m verder naar rechts. Dit is de Sint-Jozefstraat. Ongeveer 500 m verder zie je rechts de campus DE TOREN en nog even verder de Edugo Arena-parking

VANUIT OOSTENDE E 40 EN KORTRIJK E 17

Volg richting **ANTWERPEN** (E17).
Neem afrit **ZELZATE** (R4) en blijf links volgen.
Neem afrit 3 **LOCHRISTI – OOSTAKKER** en kies richting Gent. Onder het viaduct van de R4, aan de verkeerslichten, rechts afslaan: Groenstraat.
Aan de rotonde blijf je rechts volgen. Ongeveer 2 km verder, rechts de O.-L.-Vrouwstraat inrijden (pijl GROT). Ga ongeveer 300 m verder naar rechts. Dit is de Sint-Jozefstraat. Ongeveer 500 m verder zie je rechts de campus DE TOREN > Edugo Arena-parking.